

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΔΕΚΑΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 21 Ιανουαρίου 2025, με την ακόλουθη σύνθεση: Ευαγγελία – Ελισσάβετ Κουλουμπίνη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Αργυρώ Μαυρομάτη και Νικόλαος Βόγκας, Σύμβουλοι, Αθανάσιος Καρακόιδας και Αθανασία – Μυροφόρα Σιδηροπούλου, Πάρεδροι, που μετέχουν με συμβουλευτική γνώμη.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε η Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ευαγγελία Σεραφή, που αναπληρώνει νόμιμα τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, ο οποίος κωλύεται.

Γραμματέας: Η Μαρία Φορτσερά, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 28.6.2021 ασκηθείσα (ΑΒΔ .../2021) έφεση του ... του ..., με ΑΦΜ ..., κατοίκου Διδυμοτείχου Νομού Έβρου (οδός ...), ο οποίος παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 (Δικονομία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Α' 127) της πληρεξούσιας δικηγόρου του Ελένης Κόρρα (ΑΜ/ΔΣΘ ...),

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπεί νόμιμα στην παρούσα δίκη ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (βλ. άρθρο 32 του ν. 4921/2022, Α' 75), ο οποίος παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 της πληρεξούσιας δικηγόρου του Αγγελικής Στυλιανού (ΑΜ/ΔΣΑ ...).

Με την έφεση αυτή επιδιώκεται η ακύρωση της .../.../30.9.2020 απόφασης της Υπηρεσιακής Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Την Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε την απόρριψη της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, με τη συμμετοχή όλων των ανωτέρω μελών του και της Γραμματέα του.

Αφού άκουσε την εισήγηση του Παρέδρου Αθανασίου Καρακίδα

Μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο και αποφάσισε τα ακόλουθα :

1. Για την άσκηση της κρινόμενης έφεσης έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, ποσού 201,60 ευρώ, που αναλογεί στο ποσό της ένδικης καταλογιστικής διαφοράς από ανάκτηση χωρίς τόκους (20.160,00 ευρώ, βλ. άρθρο 309 παρ. 1 περ. β της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ν. 4700/2020), καθώς και επιπλέον αχρεώστητο παράβολο, ποσού 17,40 ευρώ (βλ. το με κωδικό αριθμό ... ηλεκτρονικό παράβολο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών), που πρέπει να επιστραφεί στον εκκαλούντα ανεξαρτήτως της έκβασης της δίκης (άρθρο 310 παρ. 3 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ν. 4700/2020).

2. Με την ως άνω έφεση, όπως οι λόγοι αυτής αναπτύσσονται με το από 17-1-2025 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα, ζητείται παραδεκτός η ακύρωση της .../.../30.9.2020 απόφασης της Υπηρεσιακής Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με την οποία εγκρίθηκε η ανάκτηση από την ήδη λυθείσα ομόρρυθμη εταιρεία με την επωνυμία ... Ο.Ε. του ποσού των 20.160,00 ευρώ πλέον τόκων ποσού 1.649,76 ευρώ, ήτοι του συνολικού ποσού των 21.809,76 ευρώ. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 80% της εγκριθείσας χρηματοδότησης - ενίσχυσης της εταιρείας αυτής (25.200,00 ευρώ συνολικά) στο πλαίσιο της Πράξης «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων που απασχολούν 1-49 άτομα εντός της οικονομικής κρίσης (πρόσκληση Β)» του Θεματικού Άξονα 2 και των Αξόνων Προτεραιότητας 4, 5 και 6 «Ενίσχυση της Προσαρμοστικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού και των Επιχειρήσεων» του συγχρηματοδοτούμενου από την Ευρωπαϊκή Ένωση

(Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο / ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» του ΕΣΠΑ 2007-2013.

3. Η έφεση αυτή ασκείται παραδεκτώς διότι : α) Η προσβαλλόμενη απόφαση επιδόθηκε στον εκκαλούντα, κατά τους ισχυρισμούς του, που το εφεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο δεν αμφισβητεί, στις 22.2.2021, και η έφεση ασκήθηκε παραδεκτώς στις 28.6.2021 εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 113 παρ. 1 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4700/2020) προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών από την κατά τα ανωτέρω επίδοσή της [(βλ. το άρθρο 1 των Δ1α/ΓΠ.οικ. 10969/2021 (Β' 648/20.2.2021), Δ1α/Γ.Π.οικ. 12639/2021 (Β' 793/27.2.2021), Δ1α/ΓΠ.οικ. 13805/2021 (Β' 843/3.3.2021), Δ1α/ΓΠ.οικ. 14453/2021 (Β' 895/6.3.2021), Δ1α/Γ.Π.οικ. 16320/2021 (Β' 996/13.3.2021), Δ1α/Γ.Π.οικ. 17698/2021 (Β' 1076/20.3.2021), Δ1α/Γ.Π.οικ. 18877/2021 (Β' 1194/27.3.2021), Δ1α/Γ.Π.οικ. 20651/2021 (Β' 1308/3.4.2021), Δ1α/Γ.Π.οικ. 22439/2021 (Β' 1441/10.4.2021), Δ1α/Γ.Π.οικ. 24489/2021 (Β' 1558/17.4.2021), Δ1α/Γ.Π.οικ. 26380/2021 (Β' 1682/24.4.2021), Δ1α/Γ.Π.οικ. 27683/2021 (Β' 1814/29.4.2021), Δ1α/Γ.Π.οικ. 28503/2021 (Β' 1872/8.5.2021) και Δ1α/Γ.Π.οικ. 29922/2021 (Β' 1944/13.5.2021) κοινών αποφάσεων (ΚΥΑ) των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Προστασίας του Πολίτη, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Μετανάστευσης και Ασύλου, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό, περί αναστολής όλων των νόμιμων και δικαστικών προθεσμιών για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων και άλλων ενεργειών ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου για το χρονικό διάστημα από 22.2.2021 και ώρα 6:00 π.μ. έως 24.5.2021 και ώρα 6:00 π.μ.)]. β) Η ομόρρυθμη εταιρεία με την επωνυμία ... Ο.Ε., σε βάρος της οποίας έχει εκδοθεί η προσβαλλόμενη απόφαση ανάκτησης, έχει μεν λυθεί με το από 31.12.2014 συμφωνητικό των εταίρων της, που έχει καταχωρηθεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ) με κωδικό αριθμό .../31.12.2014. Ωστόσο, όπως συνάγεται από τον συνδυασμό των άρθρων 249 παρ. 2, 259 και 268 του ν. 4072/2012 (Α' 86), 777

και 778 ΑΚ (π.δ. 456/1984, Α' 164), έχει τεθεί με τη λύση της σε εκκαθάριση και εξακολουθεί να έχει νομική προσωπικότητα για τους σκοπούς αυτής της εκκαθάρισης, η οποία δεν προκύπτει ότι έχει περαιωθεί (βλ. ΑΠ 522/2014). Ο εκκαλών, ως κατά 50% ομόρρυθμος εταίρος αυτής της υφιστάμενης ομόρρυθμης (προσωπικής) εταιρείας (βλ. το ως άνω συμφωνητικό λύσης της εταιρείας, καθώς και την από 15.1.2014 τελευταία τροποποίηση του καταστατικού αυτής, που έχει καταχωρηθεί στο ΓΕΜΗ με κωδικό αριθμό .../10.7.2014), έχει, κατ' άρθρο 112 παρ. 1 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4700/2020), έννομο συμφέρον για την άσκηση της κρινόμενης έφεσης, αφού ευθύνεται ατομικώς, απορριπτομένου του αντίθετου ισχυρισμού του Ελληνικού Δημοσίου, για την καταβολή – εξόφληση χρεών της, όπως το ανωτέρω καταλογισθέν σε βάρος της με την προσβαλλόμενη απόφαση ποσό, ακόμη και με αναγκαστική εκτέλεση κατά της περιουσίας του με βάση εκτελεστό τίτλο κατά αυτής της εταιρείας (βλ. άρθρα 249 παρ. 1 και 258 του ν. 4072/2012 και 920 ΚπολΔ, π.δ. 503/1985, Α' 182, ΑΠ 893/2008, πρβλ. ΕλΣυν Ολομ. 938/2024, Εβδ. Τμ. 2045/2020). Ο εκκαλών έχει ήδη καταβάλει υπό την ανωτέρω ιδιότητά του το ως άνω καταλογισθέν ποσό (βλ. το .../346/4.3.2021 σχετικό διπλότυπο είσπραξης τύπου Α του Τμήματος Εσόδων της ΔΟΥ Ορεστιάδας, που αναφέρεται σε πληρωμή του ως άνω ποσού με τραπεζική επιταγή του εκκαλούντος). Σύμφωνα δε με το κατ' άρθρο 116 παρ. 7 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4700/2020) το σχετικό καταψηφιστικό αίτημα της έφεσης για επιστροφή στον εκκαλούντα του κατά τα ανωτέρω καταβληθέντος εκ μέρους του καταλογισθέντος με την προσβαλλόμενη απόφαση ποσού πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο, διότι ο εκκαλών δεν έχει καταβάλει το αναλογούν τέλος δικαστικού ενσήμου (βλ. το άρθρο 116 παρ. 7 σε συνδυασμό με το άρθρο 313 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ν. 4700/2020).Επομένως, η έφεση αυτή που έχει ασκηθεί νομοτύπως και εμπροθέσμως πρέπει να εξεταστεί ως προς την ουσιαστική βασιμότητά των λόγων αυτής.

4. Από τα άρθρα 2 περ. 3 και 7, 70 παρ. 1 και 98 παρ. 1 και 2 του ισχύοντος κατά τον κρίσιμο χρόνο Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου της 11ης Ιουλίου 2006 «Περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο

Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999» (ΕΕ L 210/25 της 31.7.2006), σε συνδυασμό με τα άρθρα 12 έως 25 και 27 έως 38 του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 της Επιτροπής της 8ης Δεκεμβρίου 2006 «Για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1083/2006 του Συμβουλίου (...)» (ΕΕ L 371/1 της 27.12.2006), συνάγεται ότι το οικείο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), που έχει την αποκεντρωμένη “πρωταρχική ευθύνη” για την υλοποίηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο των οικείων συγχρηματοδοτούμενων από ευρωπαϊκούς πόρους διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), πράξεων που εντάσσονται στο πλαίσιο εγκεκριμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων (ΕΠ), προβαίνει, σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπίας επί των ανωτέρω πράξεων, στη δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση του συνόλου ή μέρους της σχετικής αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσας ενίσχυσης από τους φορείς στους οποίους αυτή διατέθηκε (βλ. ΕλΣυν Δεκ. Τμ. 860, 448, 246/2025).

Ως παρατυπία νοείται, σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. 7 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006, κάθε παράβαση διάταξης του ενωσιακού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει τον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ, με τον καταλογισμό στον προϋπολογισμό της αδικαιολόγητης δαπάνης. Έχει δε κριθεί ότι η έννοια της παρατυπίας αφορά όχι μόνο την παράβαση των διατάξεων του ενωσιακού δικαίου αλλά και την παράβαση των διατάξεων του εθνικού δικαίου, οι οποίες συμβάλλουν στην ορθή εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου σχετικά με τη διαχείριση των έργων που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία της ΕΕ (βλ. αποφ. ΔΕΕ της 1.10.2020, Elme Messer Metalurgs, C-743/18, σκ. 52, και της 26.5.2016, Județul Neamț και Județul Bacău, C-260/14 και C-261/14, σκ. 37 και 43). Παρατυπία αποτελεί και η μη τήρηση των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει ο δικαιούχος, από τις οποίες εξαρτάται το δικαίωμα λήψης της προβλεπόμενης χρηματοδότησης (βλ. αποφ. ΔΕΕ Elme Messer Metalurgs, οπ. παρ., σκ. 52- 54, και της 6.12.2017, Compania

Nadolională de Administrare a Infrastructurii Rutiere, C-408/16, σκ. 55, ΕλΣυν Δεκ. Τμ. 860/2025, Έβδ. Τμ. 750/2024, πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 1440/2022).

5. Για την εφαρμογή των ανωτέρω Κανονισμών σε εθνικό επίπεδο για την προγραμματική περίοδο 2007 - 2013 εκδόθηκε ο ν. 3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013», που ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, τα ζητήματα της διαχείρισης και του ελέγχου των δαπανών, καθώς και της ανάκτησης των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων εθνικών ή κοινοτικών κονδυλίων κατά την εκτέλεση των συγχρηματοδοτούμενων από Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ, όπως το ΕΚΤ, πράξεων. Κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 10 του νόμου αυτού και στο πλαίσιο υλοποίησης ειδικώς της Πράξης «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων που απασχολούν 1-49 άτομα εντός της οικονομικής κρίσης (πρόσκληση Β)» του Θεματικού Άξονα 2 και των Αξόνων Προτεραιότητας 4, 5 και 6 «Ενίσχυση της Προσαρμοστικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού και των Επιχειρήσεων» του συγχρηματοδοτούμενου από ευρωπαϊκούς πόρους του ΕΚΤ ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013» εκδόθηκαν:

α) η από 3.2.2011 αναρτηθείσα στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ (ΑΔΑ: 4ΑΛΡ46ΨΧ6Ν-Δ) Πρόσκληση Α' της ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ Α.Ε. (ΕΚΑΕ), με τίτλο «Σύνταξη κλαδικών σχεδίων διαρθρωτικής προσαρμογής μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, που απασχολούν 1-49 άτομα, εντός της οικονομικής κρίσης», που ορίζει ότι «1. (...) Ο Δικαιούχος ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ Α.Ε. καλεί τους Κλαδικούς Συλλογικούς Φορείς να συντάξουν και να υποβάλλουν Κλαδικά Σχέδια Διαρθρωτικής Προσαρμογής σε επίπεδο Νομού, τα οποία θα εξειδικεύονται σε προτάσεις για το σύνολο των Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων (1-49 ατόμων), που θα εκδηλώσουν ταυτόχρονα ενδιαφέρον να συμμετάσχουν στην πρόσκληση Β' (...) υποχρεωτικά για όλες τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις - μέλη τους (...) που θα εκδηλώσουν ενδιαφέρον υπαγωγής στο Πρόγραμμα (Πρόσκληση Β). (...)», β) η 0.18806/Οικ.3.3072/18.10.2010 κοινή απόφαση (ΚΥΑ) των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, που απασχολούν 1-49 άτομα,

εντός της οικονομικής κρίσης (ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ Β΄)» (Β΄ 1658), που ορίζει στο άρθρο 1 ότι: «Το Πρόγραμμα Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, που απασχολούν 1-49 άτομα, εντός της οικονομικής κρίσης αφορά στην ενίσχυση Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων μέσω της εκπόνησης και εφαρμογής Κλαδικών Σχεδίων Διαρθρωτικής Προσαρμογής Επιχειρήσεων σε επίπεδο Νομού, με στόχο την ανταπόκρισή τους στις νέες συνθήκες που διαμορφώνει η οικονομική κρίση. Το Πρόγραμμα θα υλοποιηθεί με ... Προσκλήσεις Α, Β ... ως ακολούθως: Πρόσκληση Α΄ Στην Πρόσκληση Α΄ θα κληθούν από τον Δικαιούχο ΕΚΑΕ οι Κλαδικοί Συλλογικοί Φορείς να συντάξουν και να υποβάλουν Κλαδικά Σχέδια Διαρθρωτικής Προσαρμογής σε επίπεδο Νομού, τα οποία θα εξειδικεύονται σε προτάσεις για τις Πολύ Μικρές και Μικρές Επιχειρήσεις (1-49 ατόμων), που θα εκδηλώσουν ταυτόχρονα ενδιαφέρον να συμμετάσχουν στην πρόσκληση Β΄. Πρόσκληση Β΄ Στην Πρόσκληση Β΄ θα κληθούν από τον ΕΦΔ-ΕΚΑΕ οι Πολύ Μικρές και Μικρές Επιχειρήσεις μέλη των προαναφερθέντων Κλαδικών Φορέων να υποβάλλουν φάκελο υπαγωγής στο πρόγραμμα, σε συνεργασία με τον Κλαδικό Φορέα και στο πλαίσιο του Κλαδικού Σχεδίου Διαρθρωτικής Προσαρμογής που έχει ετοιμάσει ο Κλαδικός Φορέας (...) Δικαίωμα συμμετοχής στην παρούσα πρόσκληση Β΄ έχουν οι επιχειρήσεις 1-49 απασχολούμενων οποιασδήποτε νομικής μορφής, οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στο καθεστώς επιχορήγησης ήσσονος σημασίας (de minimis) (...)), στο άρθρο 4 «Επιλέξιμες Ενέργειες» ότι: «Οι επιχειρήσεις που θα επιλεγούν για χρηματοδοτική ενίσχυση στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος υποχρεούνται να υλοποιήσουν Δράσεις Κατάρτισης και όπου κρίνεται απαραίτητο Δράσεις Συμβουλευτικής: Α. Συμβουλευτικές Υπηρεσίες, οι οποίες θα αφορούν θέματα επιχειρηματικής λειτουργίας ή προσωπικού κ.ά. Β. Δράσεις κατάρτισης: κατάρτιση/επανακατάρτιση του προσωπικού. ...», στο άρθρο 11 ότι: «Η τήρηση από τους δικαιούχους των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει, καθώς και των στοιχείων και διαδικασιών που απορρέουν από το ισχύον νομικό πλαίσιο, είναι υποχρεωτική. Η μη τήρηση ή η ελλιπής τήρηση αυτών μπορεί να επιφέρει την περικοπή δαπανών ή ακόμα και την ακύρωση των δράσεων και την επιστροφή τυχόν εισπραχθέντων χρηματικών ποσών ως παρανόμως ή αχρεωστήτως

καταβληθέντων (...) Η επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της δημόσιας επιχορήγησης από την επιχείρηση σε όλες τις περιπτώσεις γίνεται εντόκως από την ημερομηνία καταβολής τους, σύμφωνα με το άρθρο 15 της υπ' αριθμ. πρωτ. 14053/ΕΥΣ1749 Υπουργικής απόφασης συστήματος διαχείρισης (ΦΕΚ 540/Β'/27.03.2008), όπως ισχύει. Πορίσματα επαληθεύσεων που επισημαίνουν παρεκκλίσεις από τους όρους υλοποίησης, τίθενται υπόψη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΑΕ, το οποίο αποφασίζει την περικοπή μέρους της χρηματοδότησης, ή την ακύρωση του προγράμματος και επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, σύμφωνα με το κεφάλαιο Δ της υπ' αριθμ. 14053/ΕΥΣ1749 Υπουργικής Απόφασης Συστήματος Διαχείρισης (ΦΕΚ 540/Β'/27.3.2008). Ακύρωση του προγράμματος επιβάλλεται στην περίπτωση που διαπιστώνεται παράβαση των διατάξεων της παρούσας ή χρησιμοποίηση των πόρων του προγράμματος για δραστηριότητες κατάρτισης ξένες προς το περιεχόμενο του προγράμματος, ή δήλωση ανακριβών στοιχείων κατά την τρέχουσα ή τις προηγούμενες χρήσεις ή καταστρατήγηση με οποιονδήποτε τρόπο των όρων ή των προϋποθέσεων του προγράμματος ή του Συμφωνητικού Συνεργασίας ...».

Ακολούθως η 3.35560/οικ.6.8852/2013 κοινή απόφαση (ΚΥΑ) των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλειας και Πρόνοιας (Β' 3361/30.12.2013) όρισε στο άρθρο 1 το ήδη από 18.4.2022 καταργηθέν και καθολικώς διαδεχθέν από το Ελληνικό Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (βλ. άρθρα 32 και 82 του ν. 4921/2022, Α' 75/18.4.2022), Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ) ως Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης (ΕΦΔ) του ανωτέρω ΕΠ (Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού). Στο άρθρο 3 αυτής ορίζεται ότι «(...) 21. Σε περιπτώσεις που διαπιστωθεί βάσει των επαληθεύσεων που διενεργεί αχρεωστήτως καταβληθείσα δαπάνη, ο Γενικός Διευθυντής και Πρόεδρος ΔΣ του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (Ε.Ι.Ε.Α.Δ.) εκδίδει την απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης για την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΥΠΑΣΥΔ (ΦΕΚ Β 540/27.3.2008), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. (...))».

Τέλος, η εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 26 του ν. 3614/2007 14053/ΕΥΣ 1749/27.3.2008 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Υπουργική απόφαση συστήματος διαχείρισης (Β' 540, ΥΠΑΣΥΔ), με τίτλο «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 3614/2007», ορίζει στο Κεφάλαιο Δ , στο άρθρο 7 αυτής, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει , ότι: «Για τους σκοπούς της παρούσας νοούνται ως: “Παρατυπία: κάθε παράβαση διάταξης κοινοτικού δικαίου η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον καταλογισμό στον προϋπολογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης. Δημοσιονομική διόρθωση: Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της Κοινοτικής ή Εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής του από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της περιόδου 2007-2013, η οποία είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται. Αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό: Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης ή απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης. Ανάκτηση: Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από τον λαβόντα για μη νόμιμη αιτία. (...)», στο άρθρο 8 αυτής ότι: «1. Οι διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης και η ανάκτηση των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού ή τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την υλοποίηση έργων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013 εφαρμόζονται: (...) (β) από (...) τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, κατόπιν διοικητικής ή επιτόπιας επαλήθευσης που διενεργούν σε πράξεις των οποίων έχουν αναλάβει τη διαχείριση (...) 2. Οι διοικητικές ή επιτόπιες επαληθεύσεις που διενεργούν τα ανωτέρω όργανα αφορούν και τη διαπίστωση της τήρησης των δεσμεύσεων που προβλέπονται στην απόφαση χρηματοδότησης/ένταξης πράξης ή στη σύμβαση που υπογράφει ο δικαιούχος με

την αρμόδια αρχή, μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης της πράξης και σε χρονικό ορίζοντα που προβλέπεται στην απόφαση ή στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο (...)), στο άρθρο 9 αυτής ότι: «1. Στην περίπτωση που, κατά τη διενέργεια διοικητικής επαλήθευσης της δήλωσης δαπανών που υποβάλλεται από τους δικαιούχους (...) και η οποία αφορά δαπάνες για τις οποίες έχει καταβληθεί η αντίστοιχη δημόσια συνεισφορά, διαπιστώνεται παρατυπία για οποιαδήποτε αιτία, τα ποσά αυτά αφαιρούνται από τα συγχρηματοδοτούμενα ποσά του Επιχειρησιακού προγράμματος που καταχωρούνται στο ΟΠΣ από την αρχή που ασκεί τα αντίστοιχα καθήκοντα διαχείρισης. Για το ύψος και την αιτιολογία της περικοπής ενημερώνεται εγγράφως ο δικαιούχος, με την έκθεση διοικητικής επαλήθευσης και καλείται να διατυπώσει εγγράφως και εντός προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση του εγγράφου τυχόν αντιρρήσεις του, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 11. (...)», στο άρθρο 11 αυτής ότι: «1. Ο ελεγχθείς φορέας μπορεί, εντός προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της έκθεσης επιθεώρησης/επιτόπιας επαλήθευσης ή της διοικητικής επαλήθευσης, να υποβάλει στην αρμόδια αρχή εγγράφως τις αντιρρήσεις του (...) 2. Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από την αρμόδια αρχή που διενήργησε την επαλήθευση ή την επιθεώρηση, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή τους, η οποία και εκδίδει σχετική απόφαση επί των αντιρρήσεων. (...) 3. Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων ή την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας υποβολής τους το πόρισμα της έκθεσης επαλήθευσης/επιθεώρησης οριστικοποιείται είτε με την έκδοση απόφασης με την οποία οριστικοποιείται η δημοσιονομική διόρθωση κατά το μέρος που κριθούν αβάσιμες οι αντιρρήσεις είτε καταχωρούνται οι σχετικές δαπάνες στην περίπτωση της διοικητικής επαλήθευσης σε επόμενη δήλωση δαπανών. 4. Σε περίπτωση που το οριστικοποιημένο πόρισμα επαλήθευσης / επιθεώρησης και η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης περιλαμβάνουν πρόταση ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών, η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης αποτελεί και εισήγηση έκδοσης απόφασης ανάκτησης προς το διατάκτη της δαπάνης αρμόδιο Υπουργό ή Περιφερειάρχη. (...)», στο άρθρο 13 αυτής ότι: «1. Στην απόφαση δημοσιονομικής

διόρθωσης αναφέρονται τα στοιχεία ταυτότητας του έργου του δικαιούχου και της παρατυπίας. (α) Ο φορέας ή οι φορείς (φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες υπηρεσίες) στους οποίους επιβάλλονται δημοσιονομικές διορθώσεις, (β) το ύψος των δημοσίων δαπανών που αυτή αφορά, (γ) Η αναλυτική αιτιολογία της δημοσιονομικής διόρθωσης, με ειδική αναφορά στις διατάξεις που παραβιάστηκαν καθώς και στον τρόπο παραβίασής τους, (δ) η αιτιολογημένη πρόταση για τη συνέχιση ή τη διακοπή της χρηματοδότησης, καθώς και το ύψος αυτής. 2. Στην περίπτωση που προβλέπεται ανάκτηση στην απόφαση παρατίθεται, πέραν των ανωτέρω, εισήγηση προς το διατάκτη για την έκδοση απόφασης ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών και αναφέρονται: (α) ο φορέας ή οι φορείς (φυσικά ή νομικά πρόσωπα (ΝΠΙΔ, ΝΠΔΔ) από τους οποίους αναζητούνται τα αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντα ποσά, καθώς και τα τυχόν συνυπόχρεα αυτών πρόσωπα. (β) το αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσό, το οποίο περιλαμβάνει και τόκους σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 15 της παρούσας, (γ) η αιτία της επιστροφής του ποσού (...)» και στο άρθρο 15 αυτής ότι: «1. Η έκδοση της απόφασης ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντος ποσού εκδίδεται από το διατάκτη (...) 2. Στις περιπτώσεις πράξεων ενισχύσεων το προς ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσό, επιστρέφεται εντόκως από την ημερομηνία καταβολής του μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του ποσού στη ΔΟΥ (...)».

6. Από τις προεκτιθέμενες διατάξεις, ιδίως δε αυτές του άρθρου 13 της ΥΠΑΣΥΔ, συνάγεται ότι οι αποφάσεις δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών ενισχύσεων που εκδίδονται μετά την οριστικοποίηση της διαπίστωσης σχετικών παρατυπιών, στο πλαίσιο διοικητικής επαλήθευσης και μετά το πέρας του σταδίου άσκησης αντιρρήσεων κατά της οικείας έκθεσης διοικητικής επαλήθευσης του ΕΙΕΑΔ πρέπει να είναι αιτιολογημένες, ήτοι να περιλαμβάνουν τη νομική και ιστορική αιτία της σχετικής διόρθωσης ή/και ανάκτησης. Η αιτιολογία αυτή πρέπει να περιέχεται, έστω και συνοπτικά, στο σώμα της οικείας απόφασης, ενώ μπορεί να συμπληρώνεται με ρητή παραπομπή σε άλλα στοιχεία του φακέλου και ιδίως σε αυτά που τεκμηριώνουν τη σοβαρή μη συμμόρφωση του δικαιούχου της χρηματοδότησης

στις υποχρεώσεις του (όπως η οικεία έκθεση διοικητικής επαλήθευσης ή η οικεία απόφαση εξέτασης αντιρρήσεων). Ειδικότερα, από την αιτιολογία της απόφασης αυτής πρέπει να προκύπτουν, κατά τρόπο ειδικό, σαφή, πλήρη και μη διφορούμενο ή αντιφατικό, η νομική αιτία που δικαιολογεί την επιβολή της οικείας διόρθωσης ή/και ανάκτησης (οι διατάξεις που φέρεται ότι παραβιάσθηκαν), τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την παραβίαση των κρίσιμων διατάξεων και δικαιολογούν τη μερική ή ολική ακύρωση της οικείας δημόσιας επιχορήγησης, ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της οικείας διόρθωσης ή/και ανάκτησης στο συγκεκριμένο ύψος και η συλλογιστική του οργάνου που οδήγησε στην έκδοση της οικείας απόφασης, ώστε αφενός ο δικαιούχος της χρηματοδότησης, σε βάρος του οποίου λαμβάνεται το δυσμενές αποκαταστατικό μέτρο της δημοσιονομικής διόρθωσης ή/και ανάκτησης, να γνωρίζει τους λόγους που υπαγόρευσαν τη λήψη του για να οργανώσει την άμυνά του και αφετέρου το Δικαστήριο (Ελεγκτικό Συνέδριο) να δύναται να ασκήσει τον έλεγχό του (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1504/2024, Δεκ. Τμ. 860/2025, πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 1650/2023, 1440/2022).

7. Στην υπό κρίση υπόθεση, από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου, αποδεικνύονται τα ακόλουθα: Με το από 31.12.2008 συμφωνητικό, που έχει καταχωρηθεί στα βιβλία εμπορικών εταιρειών του Πρωτοδικείου Ορεστιάδας με αριθμό .../31.12.2008, συστάθηκε η ομόρρυθμη εταιρεία με την επωνυμία ... Ο.Ε., με ομόρρυθμους εταίρους που συμμετείχαν κατά 50% έκαστος στο εταιρικό της κεφάλαιο τον εκκαλούντα ... και τον αδελφό του Το αντικείμενο αυτής αφορούσε στην παραγωγή και εμπορία προϊόντων αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής. Ο εκκαλών εισέφερε ως συμμετοχή του στο εταιρικό κεφάλαιο για τη σύσταση της εταιρείας επαγγελματικό εξοπλισμό συνολικής αξίας 15.000,00 ευρώ από την προηγούμενη ήδη λειτουργούσα ατομική του επιχείρηση, με όμοια με την νεοσυσταθείσα επιχειρηματική δραστηριότητα. Η εταιρεία αυτή υπέβαλε στο πλαίσιο της ανωτέρω Πρόσκλησης Β' την υπ' αριθμ. πρωτ. .../16.5.2011 αίτηση για χρηματοδότηση βάσει του οικείου κλαδικού σχεδίου, που είχε υποβληθεί με βάση την ανωτέρω Πρόσκληση Α', στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΚΤ πράξης «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων που απασχολούν 1-49 άτομα

εντός της οικονομικής κρίσης» του Θεματικού Άξονα 2 και των Αξόνων Προτεραιότητας 4, 5 και 6 «Ενίσχυση της Προσαρμοστικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού και των Επιχειρήσεων» του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013». Η αίτηση αυτή εγκρίθηκε με την ... από 20.9.2012 απόφαση του ΔΣ του ΕΙΕΑΔ, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την από 11.2.2013 όμοια απόφαση (θέμα ...^ο του 2^{ου} Πρακτικού της από 11.2.2013 συνεδρίασης του ως άνω ΔΣ).

Η ως άνω εταιρεία μετά την ένταξή της στη χρηματοδότηση συνήψε με το ΕΙΕΑΔ την από 22.10.2012 σχετική σύμβαση χρηματοδότησής της με συνολικό ποσό 25.200,00 ευρώ. Η ανωτέρω επέλεξε να λάβει το 80% εκ του συνολικού αυτού ποσού χωρίς προηγούμενο έλεγχο από το ΕΙΕΑΔ και το υπόλοιπο 20% κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης και φακέλου αποπληρωμής αλλά και σχετικού ελέγχου από το ΕΙΕΑΔ (Γ' τρόπος πληρωμής του άρθρου 9 της σύμβασης). Το 80% δε του ανωτέρω ποσού, ήτοι 20.160,00 ευρώ, καταβλήθηκε στην εταιρεία κατόπιν της από 30.4.2013 σχετικής αίτησής της και δυνάμει της .../29.7.2013 απόφασης του Προέδρου του ΔΣ και Γενικού Διευθυντή του ΕΙΕΑΔ. Στις 10.11.2014 η ως άνω εταιρεία υπέβαλε αίτηση και φάκελο αποπληρωμής, ώστε να λάβει και το υπόλοιπο 20% του συνολικού ποσού της ενίσχυσης (5.040,00 ευρώ). Στον φάκελο αυτό περιλήφθηκε και το με αριθμ. πρωτ. .../27.4.2015 αίτημα να γίνει αποδεκτή η από 31.12.2014 μετατροπή - μεταβολή της από ομόρρυθμη εταιρεία σε ατομική επιχείρηση. Ειδικότερα με το από 15.1.2014 συμφωνητικό, που καταχωρήθηκε στο ΓΕΜΗ με κωδικό αριθμ. .../10.7.2014, τροποποιήθηκε το καταστατικό της εταιρείας, κατόπιν του από 14.1.2014 θανάτου του κατά 50% ομόρρυθμου εταίρου της Μετά την τροποποίηση αυτή του καταστατικού αφενός ο εκκαλών παρέμεινε κατά 50% ομόρρυθμος εταίρος της εταιρείας και αφετέρου κατέστη νέα, κατά το υπόλοιπο 50%, ομόρρυθμη εταίρος αυτής, η μητέρα του εκκαλούντος Αναστασία Χατζηγιάννη, κατόπιν εκχώρησης - μεταβίβασης σ' αυτήν των κληρονομικών μεριδίων εκάστου εκ των λοιπών κληρονόμων του ανωτέρω αποβιώσαντος κατά 50% εταίρου της.

Περαιτέρω, με το από 31.12.2014 συμφωνητικό των ανωτέρω εταίρων της, που καταχωρήθηκε στο ΓΕΜΗ με κωδικό αριθμό .../31.12.2014, η εταιρεία αυτή λύθηκε και η ανωτέρω επιχειρηματική της δραστηριότητα συνεχίστηκε από όμοια

ατομική επιχείρηση του εκκαλούντος και κατά 50% εταίρου αυτής, στον οποίο άλλωστε επανήλθε, με βάση το ανωτέρω συμφωνητικό λύσης, ο ως άνω σχετικός επαγγελματικός εξοπλισμός, που αυτός είχε εισφέρει ως κεφάλαιο για τη σύσταση της εταιρείας. Με την με αριθμ. πρωτ. .../20.7.2016, όμως, απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) του ΕΙΕΑΔ, που κοινοποιήθηκε στην ανωτέρω εταιρεία με το .../22.7.2016 έγγραφο του ΕΙΕΑΔ, το ανωτέρω αίτημα δεν έγινε δεκτό και αποφασίστηκε ομόφωνα η μη αποδοχή της μεταβολής της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία ... Ο.Ε. σε ατομική επιχείρηση.

Σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Νομικής Υπηρεσίας του ΕΙΕΑΔ (με αρ. πρωτ. .../10-9-2015 και .../17-3-2016), στις οποίες η ως άνω απόφαση παραπέμπει, η ανωτέρω επιχείρηση – εταιρεία δεν ήταν εξαρχής επιλέξιμη για χρηματοδότηση στο πλαίσιο της ανωτέρω συγχρηματοδοτούμενης Πράξης, διότι κατά παράβαση του σχετικού όρου της υποπαρ. Α4 της παρ. Α της ανωτέρω πρόσκλησης Β΄ και της περίπτωσης 2 της 45835/Ευς7455/14.9.2009 σχετικής Εγκυκλίου της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης η δραστηριότητά της δεν είχε ξεκινήσει πριν από την 1^η.1.2008. Και αυτό διότι η εταιρεία αυτή συστάθηκε με το από 31.12.2008 συμφωνητικό. Σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι στοιχειοθετείται νόμιμη μετατροπή και ότι αυτή συνιστά καθολική διάδοχο της προηγούμενης λειτουργούσας ατομικής επιχείρησης του εκκαλούντος με όμοια επιχειρηματική δραστηριότητα, καθότι μόνο η εκ μέρους του εκκαλούντος συνεισφορά στο κεφάλαιο της συσταθείσας ομόρρυθμης εταιρείας της καθαρής θέσης της προαναφερόμενης ατομικής του επιχείρησης (ήτοι του προναφερόμενου επαγγελματικού του εξοπλισμού), ουδόλως καθιστά αυτή καθολική διάδοχο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της προαναφερόμενης ατομικής επιχείρησης, αφού πουθενά στο ιδρυτικό καταστατικό δεν γίνεται μνεία περί καθολικής ανάληψης των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της ανωτέρω ατομικής επιχείρησης από την ανωτέρω ομόρρυθμη εταιρεία. Κατά συνέπεια πρέπει η ανωτέρω εταιρεία - επιχείρηση να απενταχθεί από την ανωτέρω χρηματοδότηση και να ανακτηθεί το ποσό που αυτή έλαβε αχρεωστήτως στο πλαίσιο της χρηματοδότησης αυτής, παρέλκοντας της εξέτασης των μεταβολών – μετατροπών που επήλθαν σ' αυτή.

Ακολούθως, με τη .../25.8.2017 σχετική έκθεση διοικητικής επαλήθευσης του ΕΙΕΑΔ, ως ΕΦΔ της ανωτέρω συγχρηματοδοτούμενης πράξης, προτάθηκε η δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση από την ανωτέρω εταιρεία του προαναφερόμενου καταβληθέντος σ' αυτή ποσού ενίσχυσης των 20.160,00 ευρώ, πλέον τόκων, με την αιτιολογία ότι με την ανωτέρω απόφαση του ΔΣ του ΕΙΕΑΔ «... δεν έγινε αποδεκτή η μεταβολή της ομόρρυθμης εταιρείας με την επωνυμία ... Ο.Ε. σε ατομική επιχείρηση κι ως εκ τούτου, απορρίφθηκε η συμμετοχή της στο πλαίσιο της Πρόσκλησης Β' ...». Περαιτέρω, στην ίδια έκθεση αναφέρεται ότι λόγω της κατά τα ανωτέρω απόρριψης της επιχείρησης από το ΔΣ του ΕΙΕΑΔ δεν ερευνήθηκε αν υλοποιήθηκε το φυσικό αντικείμενο της ενίσχυσης της δράσης της ανωτέρω εταιρείας, ήτοι αν υλοποιήθηκαν οι σχετικές δράσεις κατάρτισης προσωπικού και συμβουλευτικής επιχειρήσεων που αυτή ανέλαβε να υλοποιήσει, ούτε αν έγινε πλήρης και ορθή εκτέλεση της δράσης για την οποία αυτή χρηματοδοτήθηκε, ήτοι αν έγιναν πραγματικά οι σχετικές δαπάνες και αν τεκμηριώνονται αυτές από τα αντίστοιχα παραστατικά, συνοδευόμενα από τα προβλεπόμενα φορολογικά και λογιστικά στοιχεία . Κατά της ανωτέρω έκθεσης διοικητικής επαλήθευσης ο εκκαλών άσκησε τις με αρ. πρωτ. .../26.9.2017 αντιρρήσεις, προβάλλοντας αποκλειστικώς λόγους που αφορούν στη μη νόμιμη, κατά τους ισχυρισμούς του, μη αποδοχή του αιτήματός του μετατροπής - μεταβολής της ανωτέρω ομόρρυθμης εταιρείας σε ατομική επιχείρηση του ιδίου με όμοια επιχειρηματική δραστηριότητα. Οι αντιρρήσεις αυτές απορρίφθηκαν αφενός με την από 23.7.2018 απόφαση του ΔΣ του ΕΙΕΑΔ και αφετέρου με την .../25.7.2018 απόφαση του Προέδρου του ΔΣ και Γενικού Διευθυντή του ΕΙΕΑΔ, και οριστικοποιήθηκε η ανωτέρω έκθεση διοικητικής επαλήθευσης, με την αιτιολογία ότι οι αιτιάσεις αυτού προβάλλονται όλως αβασίμως και δε θίγουν το κύρος της προσβαλλόμενης απόφασης, αφού με την .../20-7-2016 απόφαση του ΔΣ του ΕΙΕΑΔ αιτιολογημένα δεν έγινε αποδεκτή η μετατροπή της αρχικής ομόρρυθμης εταιρείας σε ατομική. Συνεπώς, εξαιτίας της μη αποδοχής της μεταβολής αυτής από το ΔΣ του ΕΙΕΑΔ απορρίφθηκε και η συμμετοχή της στο πλαίσιο της πρόσκλησης Β', ενώ περαιτέρω δεν έγινε έρευνα για την τήρηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και του σχετικού χρονοδιαγράμματος.

Ακολούθως, εκδόθηκε η .../30.6.2020 απόφαση του ως άνω Προέδρου και Γενικού Διευθυντή, με την οποία επιβλήθηκε σε βάρος της ανωτέρω ομόρρυθμης εταιρείας δημοσιονομική διόρθωση ποσού 20.160,00 ευρώ, πλέον τόκων ποσού 1.649,76 ευρώ (21.809,76 ευρώ συνολικά), με εισήγηση για ισόποση ανάκτηση από την εταιρεία, με αιτιολογία ταυτόσημη με αυτή που περιλαμβάνεται στην ανωτέρω απόφαση εξέτασης αντιρρήσεων. Στη συνέχεια εκδόθηκε η ήδη προσβαλλόμενη .../.../30.9.2020 απόφαση της Υπηρεσιακής Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με την οποία εγκρίθηκε η ανάκτηση από την ανωτέρω ομόρρυθμη εταιρεία του ανωτέρω ποσού των 20.160,00 ευρώ, ως αχρεωστήτως καταβληθέντος, πλέον τόκων ποσού 1.649,76 ευρώ, ήτοι του ποσού των 21.809,76 ευρώ συνολικά. Σημειωτέον ότι έχουν εκδοθεί η από 21.11.2016, (θέμα ...), και η από 24.6.2020, (θέμα ...), αποφάσεις του ΔΣ του ΕΙΕΑΔ περί ανάκλησης της ανωτέρω απόφασης έγκρισης της ως άνω χρηματοδότησης-ενίσχυσης της ανωτέρω εταιρείας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 15 της ανωτέρω σύμβασης χρηματοδότησής της.

8. Με την κρινόμενη έφεση ο εκκαλών προβάλλει, μεταξύ άλλων, ότι η αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης είναι μη ειδική (αόριστη) και πάσχει ως προς την επάρκειά της (ελλιπής). Ειδικότερα, κατά τους ισχυρισμούς του εκκαλούντος η ελάχιστη, κατά τα προβλεπόμενη στη σκέψη 6 της παρούσας, αιτιολογία δεν υφίσταται στο σώμα της προσβαλλόμενης απόφασης, σε κάθε περίπτωση η απόφαση αυτή παραπέμπει στην ανωτέρω έκθεση διοικητικής επαλήθευσης, στην οποία γίνεται απλή αναφορά ότι το σχετικό αίτημα μετατροπής-μεταβολής της ανωτέρω ομόρρυθμης εταιρείας σε ατομική επιχείρηση του ίδιου του εκκαλούντος στο πλαίσιο της ανωτέρω χρηματοδότησης απορρίφθηκε με την σχετική απόφαση του ΔΣ του ΕΙΕΑΔ.

Ο λόγος δε αυτός πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος, σύμφωνα με όσα έγιναν σχετικώς δεκτά στη σκέψη 6 της παρούσας, διότι: α) Η αιτιολογία αυτή είναι εσφαλμένη (όπως ρητώς συνομολογείται από το εφεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο στο ανωτέρω υπόμνημά του αλλά και στις .../24.3.2022 απόψεις, καθώς και στις .../18.12.2024 συμπληρωματικές απόψεις, της ως άνω Υπηρεσιακής Γραμματέα) και σε κάθε περίπτωση αντιφατική σε σχέση με την αιτιολογία που περιλαμβάνεται

στις ανωτέρω σχετικές εισηγήσεις της νομικής υπηρεσίας του ΕΙΕΑΔ, στις οποίες αυτή ρητώς παραπέμπει, αφού ερείδεται στην εσφαλμένη κρίση του ΔΣ του ΕΙΕΑΔ, ότι με τις ανωτέρω εισηγήσεις προτεινόταν η απόρριψη του σχετικού αιτήματος της μεταβολής. Όπως όμως προκύπτει από τις εισηγήσεις αυτές, μ' αυτές προτάθηκε η ανάκληση της απόφασης ένταξης της ανωτέρω εταιρείας – επιχείρησης στην ανωτέρω χρηματοδότηση, καθώς και η επιβολή δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης για το ποσό που αυτή είχε ήδη λάβει στο πλαίσιο αυτής της χρηματοδότησης για άλλη αιτία. Ειδικότερα διότι, κατά παράβαση των όρων της χρηματοδότησης και με βάση συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά, η δραστηριότητα αυτής δεν είχε ξεκινήσει πριν από την 1^η.1.2008. Συνεπώς για τον ειδικότερο λόγο ότι η εταιρεία αυτή δεν ήταν εξαρχής επιλέξιμη για την ως άνω χρηματοδότηση, και όχι για το λόγο της μη αποδοχής της μεταβολής της από ομόρρυθμη εταιρεία σε ατομική επιχείρηση. Συνέπεια δε αυτής της εσφαλμένης και σε κάθε περίπτωση αντιφατικής αιτιολογίας ήταν- με το δεδομένο ότι οι ανωτέρω εισηγήσεις δεν αναφέρονται ως συνημμένες στην ανωτέρω απόφαση απόρριψης του ανωτέρω αιτήματος αποδοχής της μεταβολής της ανωτέρω ομόρρυθμης εταιρείας σε ατομική επιχείρηση του εκκαλούντος, ούτε αποδεικνύεται ότι αυτές κοινοποιήθηκαν στην ανωτέρω ομόρρυθμη εταιρεία και στον εκκαλούντα, ως νόμιμο εκπρόσωπο της, όπως αναποδείκτως προβάλλει το εφεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο - να μην έχει πληροφορηθεί ο εκκαλών, τους λόγους που υπαγόρευσαν τη λήψη του μέτρου της ανάκτησης και να μην του έχει παρασχεθεί η δυνατότητα να οργανώσει τη σχετική άμυνά του. Το γεγονός άλλωστε αυτό προκύπτει και από ότι τόσο με τις ανωτέρω αντιρρήσεις του όσο και με την κρινόμενη έφεσή του προέβαλε αποκλειστικώς λόγους που αφορούν στη μη νόμιμη, κατά τους ισχυρισμούς του, μη αποδοχή του ανωτέρω αιτήματος να γίνει αποδεκτή στο πλαίσιο της ανωτέρω χρηματοδότησης η κατά τα ανωτέρω μεταβολή της ανωτέρω ομόρρυθμης εταιρείας σε ατομική επιχείρηση του ιδίου. β) Επίσης, η αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης πάσχει ως προς την επάρκειά της (μη ειδική, μη σαφής και πλήρης), αφού ούτε από την απόφαση ανάκτησης ούτε από την σχετική απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης, ούτε από τις ανωτέρω αποφάσεις απόρριψης των ανωτέρω αντιρρήσεων του εκκαλούντος ούτε από την

απόφαση του ΔΣ του ΕΙΕΑΔ περί απόρριψης του αιτήματος αποδοχής της μεταβολής της ανωτέρω ομόρρυθμης εταιρείας σε ατομική επιχείρηση του εκκαλούντος, στις οποίες ρητώς η προσβαλλόμενη απόφαση παραπέμπει ως προς την αιτιολογία της ανάκτησης, αλλά ούτε και από την ανωτέρω σχετική έκθεση διοικητικής επαλήθευσης, καθώς και τις σχετικές αποφάσεις ανάκλησης της απόφασης έγκρισης της σχετικής ως άνω χρηματοδότησης-ενίσχυσης, προκύπτει η νομική αιτία, καθώς και τα πραγματικά περιστατικά, που συνιστούν τη διαπιστωθείσα παρατυπία της μη σύμφωνης με τους όρους της ως άνω χρηματοδότησης μεταβολής της ανωτέρω ομόρρυθμης εταιρείας σε ατομική επιχείρηση του εκκαλούντος ως αιτία επιβολής της επίδικης ανάκτησης του συνόλου της ήδη καταβληθείσας ως άνω χρηματοδότησης – ενίσχυσης.

9. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει η κρινόμενη έφεση να γίνει δεκτή, παρέλκουσας της εξέτασης των λοιπών λόγων αυτής, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση ανάκτησης, να διαταχθεί η επιστροφή στον εκκαλούντα του καταβληθέντος νομίμου παραβόλου και να απαλλαγεί το Ελληνικό Δημόσιο από τη δικαστική του δαπάνη (βλ. άρθρα 310 παρ. 1 και 314 παρ. 3 εδ. β του ν. 4700/2020).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει ότι κρίθηκε απορριπτέο.

Δέχεται την έφεση.

Ακυρώνει την .../.../30.9.2020 απόφαση της Υπηρεσιακής Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Διατάσσει την επιστροφή του καταβληθέντος νομίμου παραβόλου στον εκκαλούντα και την επιστροφή σ' αυτόν αχρεωστήτως καταβληθέντος παραβόλου ποσού 17,40 ευρώ.

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο από τη δικαστική δαπάνη του εκκαλούντος.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 1^η Απριλίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΠΑΡΕΔΡΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ-ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΥΛΟΥΜΠΙΝΗ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΚΟΪΔΑΣ

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΡΙΑ ΦΟΡΤΣΕΡΑ**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου,
στις 2 Οκτωβρίου 2025.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ-ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΥΛΟΥΜΠΙΝΗ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΡΙΑ ΦΟΡΤΣΕΡΑ**